

Szerkesztőség:

I-ső kerület 246. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

Máthé József, Viz Zoltán,

Társ-szerkesztő:

Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények:

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a ki-
adóhivatalhoz küldendők. Nyilatkozat 50 kr.

Idealismus a társadalomban.

(V.) Az eszme (idea) oly gondolat, mely elvül szolgálhat valamely cselekvés, intézmény, mű megvalósításának intézésére. E szerint az eszme szellemi képe annak, a mi megvalósítandó, egyszersmind pedig intéző gondolata is.

Az eszmény (ideál) oly eszme, melyet tevékenységünk valamely terén ama tökéletes minta gyanánt tűzünk ki magunknak, melyet el akarunk érni, melyet mértékül használunk a dolgok megítélésében, melyet tehát fölötté becsesnek, tökéletesnek, egyetemesen érvényesnek gondolunk.

Az ideál mindig egy tökéletes képet ölel fel magában, a melynek a valóságban teljes megfelelő nem létezik, de melynek mégis irányozni kell gondolatainkat s mely föltétele minden haladásnak, tökéletesedésnek. Az ideálnak kell szolgálni alapul erkölcsi ítéleteinkhez. Az nem von le semmit az ideálok értékéből, hogy mindig csak közelebb jutunk hozzájuk, de egészen el nem érhetjük őket, mert értékük abban van, hogy törekszünk feléjük s mindennek fölött becsüljük őket.

Ideálok nélkül tehát nincs haladás, nincs tökéletesedés. Az ember elsőrangú tevékenysége a szellemi élet, a melynek a testi, a vegetatív rész alá van rendelve. Hogyha tehát az ember rendeltetéséhez, méltóságához illő szerepkört akar betölteni, nem nélkülözhet oly bizonyos fokú idealismust, mely őt magasabb régióba vonja, különösen pedig kiszabadítja a kereszténytelen önzés rabbi-lincei közül.

A középkor árnyoldalai mellett ott ragyog, mint egy meseszerű dícsfény, az idealismus, mely létrehozta a lovagok korát, akiknek nemes jellemét a maikor csodálva szemléli, de megérteni alig képes. Manapság, midőn a gőz és villany korát éljük, midőn az emberiség lázas ösztörekvése csak az emberi élet minél kényelmesebbé tételére irányul, a régió realismus vezet az embereket, mely a „do ut des“ elvénél fogva csak a saját érdekeinek előmozdítására törekedik és mosolyogja azokat, akik áldozatról és önmegtartózkodásról beszélnek neki.

Innen van aztán, hogy minél nagyobb a civilizált világ csillogása, annál kiáltóbbá válik mellette a nyomor, melyet a szivtelen önzés nevelt nagygyá a létérti küzdelem

kegyetlen harcában. Az élvezet legkülönbözőbb fajai hódítanak tért a társadalomban, a melyekről a régibb tisztos, komoly idők még csak sejtelemmel sem bírtak; és a mellett a lemondás fogalma mindinkább elhomályosul s helyét az ideges elégedetlenség és a kétségbeesés foglalja el azoknál, akik magasabb korban apostolokká lehettek volna s a lemondás szelid érzelmei között szellemi kincseket teremthettek volna az emberiségnek, miként a kagyló termi meg fájdalmában a drága gyöngyöt a tenger mélységében.

Az idealis gondolkodás alapja az Istenbe vetett hit, mely boldogságát nem egyedül e földi élet szűk határai között keresi. Főismérve: az igaz, jó és tökéletesnek szeretete és munkálása még akkor is, midőn az ön érdekünk feladásával jár. Azért valódi humanismust is csak az idealis gondolkodás mellett kereshetünk, mert csak ennek elve: nem keresni az ön jót mások károsításával.

Csak az idealismus teremthet oly társadalmat, a melynek tagjait kölcsönös becsülés és szeretet köti össze, mert csak az tud szakítani az önzéssel, azzal az önzéssel, mely elválasztja érekkörökké az egyéneket

TÁRCZA.

A költészethez.

— Berzsenyi Margit urhölgynek ajánlva —

Lágy fuvalom, zengő dallam.
Édes álom, bűvös zene.
Főlszál, lebben, tova surran —
Föl a légből, föl a menybe.

Andalító szép danával
Áthatja mindig lelkemet.
Mi hatná úgy át, ha nem te —
Óh aranyos szép költészet!

Gyógyír, minden vagy te nékem,
Ha bú is öli szívemet.
Fájó, tépő bánatomban —
Csak te vigasztalsz engemet.

Te vagy az a lanyha szellő
Mi hűsíti bús lelkemet.
Egyedül csak te — mindenkor
Óh magasztos szép költészet!

ERDŐSSY KÁROLY.

Zászlószentelés Irházon.

Az „Abony” eredeti tárczája.

— Irta: TEMES. —

Irház község fiatal jegyzője olyan napra virradt, a milyenre még egy halandó sem, a mióta a történelem a világ kezdete körül kotorász.

Az történet ugyanis, hogy a külföldi utazá-

sokból haza érkezett ifjú gróf — akivel való némi érintkezésért majd hogy meg nem kergült — őt bizta meg egy önkéntes tűzoltó testület szervezésével.

Mikor a kastélyba készült, tessék elhinni, egy egész álló hétig öltözött s csak a második öltözet ruhát találta némileg kielégítőnek.

Hogyne, hisz a gróf után ő a legnagyobb úr a faluban, így tehát az kénytelen ő vele komázni éjjel-nappal, ha ugyan szereti a heje-huja életet.

A kaszinóban egyébről sem beszélt, mint erről a vizitról; hogy a gróf meghívta, így hívta, úgy hívta, bizonyosan vacsorára is ott marasztalja, vacsora után pedig majd okvetlen elmennek valahova egy feketére, — legyenek itt a tagok, el hozza ide a kaszinóba, be mutatja mindenkinek stb.

Végre elérkezett a nagy nap, a vizit napja, minthogy a faluban nem volt valamire való hintó, paraszt kocsin pedig csak nem megy, elindult gyalog; útközben folyton arról monologizálva, hogy miként fog belépni, mit fog mondani s hogyan fogja őt a gróf megölelni és kedves barátjának nevezni stb.

Hát biz ebből semmi sem lett. A gróf ott sétált a kertben, oda kellett a jegyző úrnak utána menni. Semmi bemutatás, semmi hátrafelé kapálózás. . . .

— Jó napot jegyző úr, — beszélt sebesen, még mielőtt a jegyző úr egy kukkot is szólhatott volna — egy tűzoltó-egyletet szeretnék itt alakí-

tani, a főparancsnoka én leszek, ön a titkár, vagy segédtiszt, vagy a mi tetszik, — szervezze ön az egészet, a zászló szentelés június 29-én lesz, minden költséget én fedezek. Hogy van? Jó napot! Ezzel kezét nyújtá búcsuzásul a fiatal jegyzőnek, — érkezéskor ez is elmaradt.

A jegyző zeronon alól lehülve, valami köszönésfélét hebegve indult vissza. Őt lépésről utána szolt a gróf, hogy — közlendőit a jegyző úr irásban küldje a dolgok mikénti fejlődéséről.

Ment egyenesen haza, keztyűit letéve ruhástul akart az ágyba vágódni, de eszébe jutott a kaszinóba várakozó irigy népség. Oda el kell menni, valamit ki kell fundálni, különben is nem látta senki a találkozást.

El is mondja aztán a csalódott tagtársaknak, hogy a gróf rosszul van, hanem azért rendkívül szívesen fogadta s megbizta az irhási önkéntes tűzoltó-testület szervezésével, ami mindjárt meg is történhet.

Ripsz-rapsz, nyomban összeirták a tagokat, a jegyző lett segédtiszt, az öreg kovács az altiszt, a hosszú nyurga fekete képű kalapos a zászló hordó, a pohos bajusztalan téglamester a dobos stb.

Másnap minden tagnak parancs ment az összegyülekezésre, vasárnap délutánra, a mikor némi-nemü gyakorlat fog tartatni.

A jegyző úr póttartalékos honvéd lévén, valamit értett a vezényléshez.

Őt nap múlva ment az első írásbeli jelentés, hogy a gróf úr rendelkezék az első csapatzeme helye és idejéről.

és kasztokra szakgatja szét, ezáltal folytonos viszálykodásoknak vetve meg alapját.

Aki tehát őszinte barátja a társadalom békéjének, az emberiség földi boldogságának, annak mindenesetre óhajtania kell, hogy az idealismus, legalább bizonyos fokig tért hódítson az emberek szívében, hassa át a társadalom minden rétegét s ez legyen rúgója a közjóra irányuló cselekedeteknek. Tehát föl a szivekkel!

Aratáskor.

Suhog a kasza, ropog a tarló, folyik az aratás. Száz meg száz kéz vágja, szedi, kötözi az Isten áldását.

Ember — aki megtagadtál Istent, megtagadtál hazát, megtagadtad embertársaidat — oda nézz. Nézd azt a termést... E nélkül éhen vesznél el . . .

Azt mondják, hogy aki imádkozni nem tud, menjen a tengerre; a tenger zajló hullámain megtanul imádkozni.

Ha szeretni nem tudsz, eredj ki most a pusztára: a hullámzó búzatenger fölött megtanulsz Istent, hazát szeretni, megtanulod embertársaidat — azokat az izzadó munkásokat — becsülni.

Pirkadó hajnaltól sötét késő estig folyik most a munka. Szorongó érzéssel tekintget az égre az aggódó munkás, ha egy kis felhőt lát.

— Uram! Én Istenem! Oltalmaz bennünket. Ne bocsáss ránk csapást.

Szóll az intő szózat:

„Lássátok . . . Lássátok, hogy marakodtatok — gazda és arató. — Az Isten áldását nem érdemlítek meg, hogy ha már előre összevesztek rajta. Egy pillanat alatt mind elsöpörhetném a kenyérnek valót. De én irgalmasabb vagyok ti nálatok. A család ártatlan tagjait tekintem.“

Peng, suhog a kasza, ropog a friss tarló. Minden kanyarítás folyton azt susogja,

Nyomban jött az inas egy névjegygyel, hogy a főparancsnok úr holnap délután 6 órára kirendeli a testületet a gazdasági hátsó udvarba, akkorra ott lesz a szabó is, mértéket venni a ruhákra.

Minden úgy történt. Azaz hogy dehogyan úgy. A jegyző úr ékes dikióval akarta a ki vezényelést bemutni s a létszámról jelentést tenni.

— Semmi ceremónia jegyző úr! Ejnye, nincs annál az elhízott embernél alkalmasabb? Tudja nagyon un sight! Egyébiránt nem baj. Készítsen egy jegyzéket felszerelésekről — természetesen az oltó szereket ide nem értve, — egy programot, — maga ügyes ember, — tudja az ünnepélyt fényesen akarom, nagyon fényesen. Ez a fő! Ezt jól megfigyelje. Itt lesznek Bécsből Herczeg Alpromp, Strancsfels, Kraut, Stoudl hercegnő, gróf Steinblicz, báró Feuerstein, továbbá családunk. Nagyon vigyázzanak. Minden rendben menjen. Beszéljen a néppel, hogy diszben jöjjenek sokan, nagyon sokan. Enni, inni való lesz. Jó napot. —

Elment. Nem akarta látni a sok tüzoltót, amint a szabóval veszekedtek, hogy mint álljon a ruha stb.

A jegyző úr csak bámult utána egy darabig, hanem aztán, amint eszébe villant, hogy az Alpromp Strancsfels hercegnő is itt lesz és még sok más hercegek és grófok, nőni érezte magát, föl-föl egész addig a pillanatig, midőn a zászlószentelés banquetjén, az általa elmondandó remek beszéd

hogy „soha . . . soha . . .“ — Soha sem tagadom meg édes hazámat, — soha sem káromlom az én Istenemet, — soha sem gyűlölöm az embertársamat.

Ugy legyen . . .

Ember vagy, akár gazdag, akár szegény. Itt kell megélnetek, — itt, ezen a földön, mit apáitoktól örökbe kaptatok.

Havadi.

A közönség köréből.*)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Az ifjuság nevében felkérjük, sziveskedjék lapja hasábjain helyet adni ezen visszautasításnak.

A 9. számban megjelent felhívás nem közérdek értelmét képezi, hanem csak szemrehányás lenne egy mulatni vágyó embertől az ifjuságnak; holott az illető ur nagyon csalódik.

Mi is szeretünk mulatni, mulatságot rendezni, de csak szolidan és meggondolva. Visszautasítja az abonyi ifjuság a 9. számban megjelent felszólítást, mert nem szorítkozik senki figyelmeztetésére, és mert nem indokolt.

Azt esiesergi a tisztelt felszólaló Pajtás, hogy elmúlt május, június és nyári mulatság nem volt. Akinek a foga fáj, tartsa rajta a nyelvét; és a felszólaló ur, vagy Pajtás, rendezzen mulatságot, ha annyira képes. A mai ifjuság tekinti az egészség megőrzését. Hány eset fordult elő, hogy áldozatul esett egy ifju leány, vagy egy délezeg ifju, ennek a mostan oly nagyon óhajtott májusi mulatságnak.

Az éjjelek hűvösek, — a fiatalság tánc közbe kihevül, — szabadban lévén, a levegő hűvös, meghül, — kész a betegség, mely képes az embert egész életére nyomorulttá tenni. Nem is messze kell visszatekintenünk. Az 1896. évi májusi mulatságnak két ily áldozata lett. Kérdezze meg a tisztelt mulatni vágyó Pajtás bármelyik akkor ott jelenlévő leányt, ki volt a két áldozat. Meg tudják mondani, mert sok leány szemrevalónak tartotta az egyiket.

Június hó volna legbiztosabb ilyen megvalósításra. De jelenleg nemesebb czél volt kitűzve

*) E helyen közérdekű felszólalásoknak szívesen ad helyet a Szerk.

után kociztani fog a hercegek és bárókkal s talán — uram bocsá! — — de hátha — pertut is iszik a fiatal gróffal.

Az elő készülétek serényen folytak. A jegyző úron volt arany annyi, mint egy templom gombján, ragyogott az arca is, mint a csákója.

Mi is kaptunk meghívót az ünnepélyre, mint társtestület. El is mentünk, én is, Miksa komám is, meg a főparancsnokunk.

Egy fényesen felszerelt ember sor — az irhási tüzoltók arcvonala — előtt állott meg vonatunk Irházon.

Meglépett bennünket a néma fegyelem, mely alatt izzadt az a 60 ember keményen az égető napsugárban.

Midőn megáltunk a jobb szárnyon. A segéd-tiszt úr mintegy dresirozott kecske — oda ugrott a sor végére, egy két nyekkenés s a csapat úgy vigyázott balra a jobbról álló főparancsnokunk és kíséretének, amint a parancsolat. Hiába, a lámpaláz, a lámpaláz.

Főparancsnokunk mosolyogva vette át a jelentést, mely után ellépett előttünk a csapat rémisztő ügyetlen dob pergés és trombita rikácsolás mellett, mi pedig bevonultunk szállásainkra, be a grófi kastélyba.

(Vége köv.)

előttünk, ami sikerült is. Többre becsülhető és nagyobb érdemet szerzett vele az ifjuság, mint egy mulatsággal.

Julius közepéig az idő arra nem alkalmas.

Az ifjuság éber, és alkalmas időt vár, hogy sikerüljön anyagilag is egy oly nagyon óhajtott mulatság.

Az ifjuság tervez nyári mulatságot, csak legyen türelmes a mulatni vágyó Pajtás.

TIZ JÓ PAJTÁS.

SZINHÁZ.

A mult heti műsor:

Vasárnap két előadás volt, d. u. 3 és fél órakor (fél-helyárakkal) „A vigéczek“ fővárosi életkép; írta Kövessy Albert; este 8 órakor (rendes helyárakkal) „A titok“ népszínmű, írta Zachariásné Kallósi Ilona.

Hétfőn (fél-helyárakkal) „A diplomás kisasszonyok“ bohózat, írta Kövessy Albert.

Kedden „Durand és Durand“ vigjáték, írta Bisson.

Szerdán „Az ördög mátkája“ népszínmű, írta Géczy István, Szalóczy Irén énekesnő vendég első fellépte.

Csütörtökön „A kis alamuszi“ operette, írta ifj. Bokor József, Szalóczy Irén énekesnő vendég második fellépte.

Pénteken nem volt előadás.

Szombaton „Varázsgyűrű“ operette, írták D'Ennery Adolphe és Bunani Paul, ford. Komor Gyula.

Hogy Kiss Pál színgazgató mennyire keresi a közönség tetszését és meglegedését, arra bizonyosságul szolgálhat az elmúlt hét repertoírja, de meg az is, hogy e héten három előadásra meghívta Szalóczy Irén énekesnőt, ki szerdán „Az ördög mátkája“-ban (Judit), csütörtökön „A kis alamuszi“-ban lépett fel. Szombaton a „Varázsgyűrű“-ben vendégszerepelt volna, azonban ez a fellépte ismeretlen okok miatt elmaradt s helyette Némethy Gizella, a szintársulat kedvelt primadonnája játszotta Michelette szerepét.

Szalóczy Irén k. a. csinos megjelenésű és szép hanggal bíró soubrette; énekrészeinek izléses. ügyes előadásával, emellett gondos készletségre valló természetes, graciózus játékával kiváló élvezetet nyújtott a közönségnek. Bájos alakításait a közönség lelkes tapsokkal jutalmazta. — Ennyi temperamentummal és színpadi otthonossággal méltán szép jövőnek nézhet elébe.

Szerdán 29-én Géczy Istvánnak, a „Gyimesi vadvirág“ szerzőjének a népszínművét: „Az ördög mátkája“-t adták.

Botár Márton gazdag kovács-mester második feleségének, Annának bűnös szerelméről szól az ének, ki mostoha fiába, Andorba szerelmes. Már-már Andor és Anna a bűn útjára lépnek, mikor közéjük veti magát Vernes Judit, Anna nénje, az ördög mátkája és megmenti hugát a büntől s Botár Márton előtt, ki már sejti fia és felesége bűnös szerelmét, midőn megakarja őket együtt csipni, magára vállalja Anna bűnét. Erre aztán Botár Márton kimondja a sentenciát, hogy — ha Andor szereti Juditot — vegye feleségül. Judit huzza, halasztja az esküvő napját különféle ürügy alatt, tulajdonképen pedig nem akar olyan ember felesége lenni, ki mást szeret. Később Andor is megszereti Juditot és feleségül veszi; Anna pedig affeletti bánatában, hogy Andor őt elhagyta, a törökerék alá veti magát.

A három felvonásos darab ügyesen és a színpadi hatás titkainak ismeretével van megcsinálva. A nagy szomorúságot, melyet Anna folytonos tépelődése és hervadása áraszt, Baricza és Miklós idillikus boldogsága és szerelmi évelődései derítik fel, közbe-közbe Hirös Firtös Están csiki székely és felesége Sára humoros alakja fűszerezi a darabot.

Az előadás kitünő volt. Berzsenyi Margit (Anna) nagy drámai erővel játszotta szerepét és a harmadik felvonásban annyira átérezte szerepét a közönséggel, hogy sokan könnyeztek is. — Szalóczy Irén (Judit) szép dalaival és természetes

mozgékonyágával és kedvességével szolgált rá a bőséges tapsra. — Abonyi Teréz (Baricza) a kis paraszt leány szerepében eleven játékaival zajos tetszésben részesült. Halmay Kornélia (Sára) és Ujj Ferenczné (Kata) igen jók voltak. A férfiak közül Erdőssy Károly (Andor) igazi mély érzéssel játszott szerepét és méltó partnere volt Berzsényi Margitnak. Szilágyi Aladár (Están) szerepében jeleskedett az ő utánozhatlan pompás játékaival. Rátkay: Miklós szerepét kitűnően játszotta.

Berzsényi Margit, a közönség legkedveltebbje, a hét folyamán játszott: a „Diplomás kisasszonyok“-ban, „Durand és Durand“-ban — Louise, „Az Ördög mátkájá“-ban — Anna és a „Varázsgyűrű“-ben — Leocadia szerepében. A kedves drámai szende eme utóbbi szerepében énekelt is. A közönség kedveltjét gyakran megtapsolta és szép virágcsokorral tüntette ki.

Némethy Gizellát a héten alig láttuk játszani. Vasárnap „A titok“-ban Zsófit utánozhatlan pompás alakításokkal és kiváló drámai erővel játszotta. Hétfőn a „Diplomás kisasszonyok“-ban Oceánát. Szombaton a „Varázsgyűrű“-ben Michelette szerepében igen kedvesen játszott és énekelt.

Abonyi Teréz játszott „Az Ördög mátkájá“-ban (Baricza), „A kis alamuszi“-ban (Mary) és a „Varázsgyűrű“-ben (Renée). Szép, tiszta csengő hangjával és ügyes játékaival mindig kivívta magának a tapsot és virágot.

Halmay Kornélia úgy a drámai, mint comikus szerepekben igen szépen játszott.

A férfiszereplők közül a közönség különösen jól mulatott Krasznay, Szilágyi Aladár és Rátkay játékaival. A „Varázsgyűrű“-ben, abban a kellemes, andalító zenéjű operetében igen szépen énekelt Nemes Sándor, ki De la Garde gróf szerepét játszotta.

Ma vasárnap ismét két előadás lesz és pedig d. u. 3¹/₂ órákor félhelyárral „A vén bakancsos és fia a huszár“ Szigeti József énekes népszínműve, este rendes helyárral „A leszámolás“ Géczy István a „Gyimesi vadvirág“ és „Az ördög mátkája“ szerzőjének népszínműve.

A jövő héten — mint értesülünk — több jutalomjáték lesz; és pedig kedden Rátkay Sándor jutalomjátéka a „Regruta“, csütörtökön Berzsényi Margit játéka a Sudermann „Otthon“ című színműve és mint hírlik Abonyi Teréznek a „Gyerekkisasszony“ című népszínműben lesz jutalomjátéka.

—é—ő.

Gondolatok.

Aki valakit igazságtalanul ítél el, önönmagát ítélte el.

Nagyobb zsarnokot nem lehet képzelni, mint aki rabszolgából lett uralkodóvá.

A köztisztviselő úgy mérlegelje saját tetteit, eljárását, — úgy bírálja meg önmagát, hogy a merleg egyik serpenyőjébe tegye az erélyt, a másikba a tapintatot. Erély és tapintat, — ennek kell összhangban lenni. Ha a mérleg ide-oda billeg, akkor az a tisztviselő lehet erélyes, de nem elég tapintatos, — vagy lehet tapintatos, de nem elég erélyes.

Legveszedelmesebb forradalom az éhezők forradalma, mert — elkeseredett.

MI UJSÁG?

— **Jutalomjáték.** A héten két jutalomjáték is lesz. Berzsényi Margitnak, a színtársulat kedves és bájos naivájának jutalomjátéka lesz csütörtökön az „Otthon“ című színműben. Kedden Rátkay Sándornak, az abonyi közönség kedvelt komikusának lesz a jutalomjátéka a „Regruta“ című népszínműben. — Már eddig is nagy érdeklődésről vettünk hírt; de remélhetőleg még nagyobb, tömegesebb lesz a pártolás, ha közönségünk ez uton már biztosan tudja, hogy kedveltjeinek kitüntetéséről van szó. Mert a jutalomjáték a művész kitüntetés, — kitüntetés a közönség részéről. Különben az abonyi jó izlésű közönség ebben a tekintetben soha sem volt fukar. Érdekesé teszi a keddi előadást, hogy a „Regruta“ maga Rátkay irta katona korában, ott a kaszárnyában. Ez a darab a baka élet hű festésének specialitása, — igazi katona dalokkal, jó baka humorral fűszerezve. A budapesti közönség el volt ragadtatva az előadáson. Mindjárt az első felvonás után kihívták vagy tizszer a szerzőt. A lapok meleg hangú elismeréssel szóltak róla, — a vidéki nagyobb színházak, mint a debreczeni, aradi, székes-fehérvári — mind nagy sikerrel és többször adták elő. A „Regruta“ szerző maga játsza, — jó baka-kuplékkal, különösen pedig most egy egészen új vicinális (helyi érdekű) kupléval csokrétazza fel a darabot, hogy t. i. milyen lesz Abony 100 esztendő múltán. — Na hát erre már csakugyan kíváncsiak vagyunk.

— **Tanító választás.** A helybeli róm. kath. iskolaszék múlt hó 29-én, Péter-Pál napján föltöltte be a leköszönt Schiffer József tanító helyét. Nagy szótöbbséggel Szücs István fegyverneki tanító lett megválasztva, aki egy ízben már volt abonyi tanító, de fizetésének csekély volta miatt akkor eltávozott. Most a fizetése valamivel jobb lesz, de meg az az általánosan ismert hatalmas mágnes is vonzotta az új tanítót Abonyba, a minnek köznapi nyelven szerelem a neve. Ugyanis néhány hét előtt jegyezte el Schlosser László r. kath. tanító nevelt leányát, a kedves modoráról ismert Ella kisasszonyt. Az új tanító így talán jobban megmarad nálunk. A házi tűzhely jobban lebilincseli az embert.

— **Vizsga.** Az ipariskolai zárvizsgálatok szerdán — Péter-Pál napján — elég szép számú érdeklődő közönség jelenlétében tartattak meg. — A tanoncok feleletei egészben véve bizonyítást adtak arról, hogy az oktatás fokozatosan jó kezre van letelve, azért remélhető is, hogy néhány év elmúltával — semmi kívánni való nem marad fenn. — A kiállított rajzok szép igyekezetet, elég ügyességet tüteleznek fel. — Nem volt sok kiállított tárgy, de az apróbb értéktelenebb dolgok mellett volt ugyanannyi értékesebb — nagyobb tárgy is. — Résztvettek a vizsgálatokon: Teszár László főszolgabíró, Rudnyánszky László szolgabíró, Palásthy Pál főbíró, Mészáros István v. gazda, Víz Zoltán plébános-helyettes, Pintér Gyula, Havas Gyula, Dobozy György ipartest. elnök, Király Ferencz ipartest. jegyző, Kássa Sándor, Pap Péter, Raskó István urak stb. — Megemlítendőnek tartjuk azon az iparoktatás iránt tanúsított meleg érdeklődést, amelyet Pintér Gyula ur az által fejezett ki, hogy tanoncok jutalmazására 5 frt, Teszár László főszolgabíró ur pedig 2 frtot adományoztak. Midőn az ipariskola-bizottság az adományokat szívesen megköszöni, egyszersmind azon óhajának is kifejezést ad: — vajha minél számosabban követnék a tanügy érdekében tett eme szép és dícséretre egyáltalában nem szoruló ténykedést. — Nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy Teszár László főszolgabíró ur ez idén is — mint már 10—12 év óta mindég a rendes 2 forintot annak a tanulóknak adja, aki a magyar történelemben legjártasabb. Az évenként szokásos ezüst óra ajándékot most Tesik Pál czukrásztanoncz kapta. — Felemlítést érdemel az is, hogy Konyecsnai György tanítványaival oly szép eredményt, előrehaladást produkált, melyet eddig még egy évben sem tapasztaltunk az iparos tanoncoknál.

— **Vizsgák.** A helybeli izr. iskolákban a vizsgálatok a múlt héten lefolytak és pedig a következő sorrendben: Vasárnap Schrank Vilmos tanító vezetése alatt álló III., IV. és V. fiu osztályoké; hétfőn Knöpfler Ignác tanító vezetése alatt álló I. és II. vegyes osztályoké és kedden Wiener Ida tanítónő vezetése alatt álló III., IV. és V. leány osztályoké. A vizsgálatok elnöke dr. Vajda Béla rabbi volt. A szép eredménnyel végződött vizsgálatokon igen előkelő közönség volt jelen.

— **Diák mulatság.** A helybeli felső és középiskolai tanuló ifjuság ez évben is meg fogja tartani a rendes nyári mulatságot. Ugy értesültünk, hogy a f. hó 17-én lesz a mulatság konfetti és szerpentin dobálással egybekötve.

— **Nem garantizált hírek.** A sevillai operaházban a dirigáló karmester beleénekel a darabba, midőn donna Jatita — a sűgő mulasztása miatt másik éneket kezdett. — A milánói scala színház vendégét, L' Assic O. kisasszonyt megsértették azzal a (véletlen-e vagy szándékos) tapintatlansággal, hogy két ízben is koszo-

rút nyújtottak a partnerének akkor, midőn ő is a színen volt; ő róla meg még sem emlékeztek.

— **Hymen.** Blum Mór szolnoki kereskedő eljegyezte Klein József kedves kis leányát, Róza kisasszonyt.

— **Nyári mulatság.** A helybeli iparos ifjuság f. hó 24-én nyári mulatságot rendez felerészben a szegény gyermekek felruházására, felerészben pedig önképző körük kényvtára javára. A mulatság világpostával lesz egybekötve.

— **Villám játéka.** Furcsa játékot üzött ő hatalmassága — a villám — csütörtökre viradóra. Amint a torony óra az éjféle 12 órát elűtötte, rá néhány percz múlva hatalmas fénysugár lövelt alá, de még hatalmasabb csattanás ébresztette fel az alvókat. A villám Bartucz Mihály házába (amit most vett Kufflertől) csapott bele. Kimagyarázhatatlan szeszélyvel tört, zuzott, rombolt; de nem gyújtott. A lakóház belső végébe csapott bele, — a tűzfalból egy ajtó nagyságu darabot szakított ki, azt levágta a földre; a törmelékét mégis befelé szórta a padláson 3—4 ölnyire. Itt a padlás saralást valóságos felszántotta. Két gerendát szét hasított és mint az ollót szét nyitotta. Az eső csatorna levezető csövén ökölnyi lukat szakított, még pedig úgy, hogy a luk szélén félig befelé, félig kifelé fordította a bádogot. — Az éléstárban és konyhában tett legtöbb kárt. Itt a stukatórt leszakgatta, a közfalat ölnyi magasságban áttörte, a konyha-ajtó két üvegtábláján ökölnyi lukat ütött, a lukak szélén az üveget megolvasztotta, a megrepedezett ablak üvegen egy repedést újból és pompásan összeforrasztott. A padlás ajtó felett levő ablakot porrá zuzta. Az éléstár falára a maltert és sarat úgy oda freskendezte, mintha nedves állapotban tették volna és odaszáradt volna. Tehát tört, zuzott, égetett és nedvesített. A belső két szobában a falakon tenyérnyi foltokat szakított és a falnak tulsó részén semmi sem látszik. Téglat, deszkát megpörkölt. A falakon nemesak itt, de mindenütt száz meg száz kisebb-nagyobb lukakat ütött. Lehetetlen a villám szeszélyes játékát megérteni, megmagyarázni. Sűrű és fojtó kénfüst borította el a konyhát. Szerencse, hogy senkit sem ért a villám; pedig mind a két szobában aludtak és a szolgálo is ott hált a konyhában. A fejkük felett ment végbe ez az egész veszedelem. Jó angyaluk őrizte őket.

— **Hirtelen halál.** Zsemlye István, a város öreg kocsisa, tegnap reggel katona bagádzsiát vitt Körösre s az uton gutaütés érte. Csak lefordult az ülésből és meghalt.

— **Sertésvész.** Tószegen a sertésvész járványosan lépett föl.

— **Tűzoltók.** Szatmáron a honvédeket a tűzoltásban is oktatják, gyakorolják. Derék dolog lenne, ha a fiatalságot a katonaságnál — csak némi részben is — kiképeznék a tűzoltásban; de ne csak Szatmáron, hanem az egész országban. Néhány év múlva minden falunak lenne képzett és szakértő tűzoltója. Milyen könnyű volna a tűzoltás nehéz kérdését így megoldani.

— **Hosszu életű kanári.** Temesközy Gerzsónnak van egy kanári madara, mely e hó 1-én töltötte be 15-ik esztendejét. Már ugyan nem énekel, de elég fürge. Szép idő egy kanári urnak.

— **Szük időket élünk.** 1897. első felében született Abonyban 340 egyén, 1898. első felében 284. kevesebb; 1897. első felében kötött 86 házasság, 1898. első felében csak 61. 1897. első felében meghalt 192 egyén, 1898 első felében 200. Tehát a múlt évben 56-tal több születés történt, 25-tel több házasság kötött és 8 egyénnel kevesebb egyén halt el. Hijába, szük világot élünk.

— **Tenyész-szarvasmarha kiállítás.** A Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei gazdasági egyesület által június hó 25-én szombaton Kisujszálláson rendezett, díjazással egybekötött tenyész-szarvasmarha kiállítás várakozáson felüli sikerrel végződött, s Kisujszállás város előljáróságának odaadó fáradozása az impozans sikerekben valóban méltó megjutalmazást nyert. — Elővezetett összesen: 15 drb tenyész, 23 drb növendék bika; 51 vemhes, 103 borjas tehén, ugyanannyi borjuval; 46 drb 3 éves. — 34 drb 2 éves, — 23 drb egy éves üsző; összesen 388 drb tenyész jószág. — Ezen számok mig egyrészt a gazdaközönség nagyfokú érdeklődéséről tanuskodnak;

addig fényesen bizonyítanak a mellett, hogy a vármegye ezen vidékén a tiszta hazai szarvasmarha tenyésztése határozottan nagy szerepet játszó állattenyésztési ág. A kiállításon képviselve voltak a környék tenyészetek kivül a vármegye több nevezetesebb törzsgnyái, mint Jakabfi Ignácé Puszta-Ecsegről, — Bárczay Gyuláé Tisza-Buráról, — Kienzl Józsefé Jász-Ápáthiból stb., — továbbá remek csoportokban a vidék köztenyészei. Általában véve a kiállított anyag minősége oly magas színvonalon állott, melyet vidéki magyar fajta tenyészkiállításokon egyáltalában nem tapasztalhatni. — A nagyszámu szép jószág bíráta nem csekély fáradságot adott a bíráló bizottság tagjainak, amennyiben a bíráló bizottság működését teljes 3 óra alatt fejezhette be. — Kiosztatott összesen 700 arany korona és 16 drb különböző osztályú díszoklevél. — A tenyészbírák közül I. díj 120 koronára a pásztói csordatársaság bikái érdemesítették, míg a tehének közül az első díjat 100 korona Puskás Lajos kisujszállási gazda borjas tehene nyerte el. Arany díszoklevéllel lettek kitüntetve: Bordács Tamás kisujszállási, Kenéz Zoltán túrpásztói, Fülöp Ferenc mezőtúri, Kisujszállás város közbirtokossági és Varady Sámuel kisujszállási tenyészei. — Kiosztatott ezenkívül egyes kiválóbb pásztorok között összesen 60 korona jutalom. A kiállítás csak a délutáni órákban oszlott szét s Kövér János az állattenyésztési szakosztály elnöke, a vidék egybegyűlt gazdaközönsége nevében táviratilag üdvözölte Darányi minisztert. — A remekül sikerült kiállításon több jelentékeny tanulságot merithettünk, s ezek között első sorban is konstátálhatjuk, hogy a vármegye területén a hazai fajta szarvasmarha anyaga még ma is igen magas fokon áll. Konstátálhatjuk továbbá, hogy hasonló kiállítások rendezése, a tenyésztés fokozásának, illetve a hazai szarvasmarha okszerű tenyésztése iránti érdeklődés felkeltésének a legvalószínűbb feladatát teljesíti akkor, amidőn ily tenyész-szarvasmarha díjazások rendezésén fáradozunk.

CSARNOK.

Az énekeshez.

Németből ford. V. Z.

Ha minden húrt az ember szívben
Akarsz rozgetni meg,
A fájdalom hangját keresed
S ne zengd az örömet.

Lehet kevés, ki csak élvezett,
Évezett csak gyönyört;
De senki sincs, akit szívében
A bánat nem gyötört.

RÜCKERT FRIGYES.

Szerelem.

Szép lányka, mond meg nekem
Mi is az a szerelem?
Még rám fogják Isten ugye,
Hogy én abba beléestem.

Mit is csürjem, mit csavarjam,
Úgy is meg kell vallanom,
Hogy a szívem Téged kíván,
Érted dobog oly nagyon.

Ugy érzem, hogy szétfeszíti
Egy édes jó érzelem,
Ez volna tán az a furesa
Büvös-bájos szerelem?!

Ez volna hát az a drága
Boldogító nagy varázs,
Mely a létért a jövőben,
A küzdelemre erőt ad?!

Mond leányka, mondjad újra,
Hogy ez az a „szerelem”
És szavadra — hü szavadra
Boldoggá lesz életem!

CZIGÁNY.

A kis hadnagy.

I.

Szép, szőke fiu volt Grigorievics Alexei, a moszkvai 13-ik lovas ezred kis hadnagya. Folytonos jó kedve, elragadó szép tánca, lekötő modora folytán mindenfelé ismert alak volt; pedig még csak alig két éve, hogy — a kadét iskolát odahagyva — a garnisonba lépett.

Fehér, lányos arcán valami kedves, gyermekes naivság és az élet gondtalan vidámsága ült, mely azt látszott mutatni, hogy siet a nagy világ minden örömeiből kivenni a maga részét. A hosszú, nappalba nyúló fehér-éjszakákon szinte halálra táncolta magát a moszkvai tündér-fényes bálókban, mert kapós waltzer táncos volt. Mint a hölgyek nagy tisztelője: nem egyszer felejtette ott lelkét a magas éjszak egy-egy szép leányának álmatag, sötét kék szemében.

Bajtársai körében lovagias, jovialis, vig czimbora volt. Egyszóval szerették őt a garnison tisztjei ép úgy, mint a nagy város előkelőbb körei s olyan gyermeket kedélyvel, mint az övé, az ipse boldog is volt.

Hanem semmi sem állandó az ég alatt. Így a kis hadnagy boldog, gondtalan élete sem volt az; mert egy borus tavaszi napon megkapta az áthelyezési rendeletet, melynek értelmében a Kaukázusban levő 9-ik lovasezredhez parancsolták . . . Az pedig nem volt tréfa dolog!

A gyönyörű cserkesz-földön akkor dult javában az öldöklő háború. Ágyudörgéssel nyugdult le a nap a havas hegyek rózsaszínű ormai megett s csak egy véres, feldúlt esatatór volt egész Daghesztán. . . . A hős Shamyl szorongatta őt az oroszokat.

Grigorievics nem sajnálta ott hagyni Moszkvát: ellenkezőleg örült, ujongott, mert boldogult az újdonságok után. Szíve úgy repesett, mint a menyasszonynak esküvője előtt, ha elgondolta, hogy ő most már igazi háborúba mehet, ahol nem játékból, de komolyan verkednek s az ágyuknak nemesak füstje, de kemény muggja is van.

Tele volt dicsőség vágygyal. Rögtön kész is volt az indulásra s képzeteiben már ott lovagolt talpig aranyos gálában az escadron élén.

II.

Nem is ment, de repült.

Wodzwizenszke. Nesztorow tábornok főhadiszállására, hol alig pihenhetett ki kissé az utazás fáradalmait, már is a tábornok elé hívták.

Nesztorow, miután furesa kereszt-kérdéseivel kellőleg zavarba hozta, befejezésül így szólott hozzá:

— Nos tehát, hadnagyocskám! Ön maga mellé vesz tíz lovast s torony irányában menv, ezt a sürgős levelet Dadianoff tábornoknak, leendő parancsnokának haladéktalanul kezehez juttatja. . . . Végül csak arra figyelmeztetem még, — jegyezte meg a tábornok — hogy ellenséges portyázókkal okvetlenül fognak találkozni. Adieu!

III.

A hadnagy kiválasztott maga mellé tíz bátor ficzkót, olyant, aki nem ijed meg a maga árnyékától s éjjel titkon elindult Wodzwizenszkeből a nem igen hosszú, de annál veszedelmesebb útra.

Sötét volt, lassan lovagoltak előre s már rég elhagyták az előőrsoket, mikor egy sötétlő erdőszélen meghorkant a hadnagy jó tatárlova. Tudták, hogy az állat valamit megérezett, tehát óvatosabb lépésben, de gyorsítva ment a kis csapat. Hirtelen 15—20 lovas rugtat ki az erdőből s vezetőjük abkház nyelven „állj”-t kiált Grigorievicsre. Ő azonban „utánam fiuk” kiáltással sarkantyuba kapva paripáját, jobbra balra szétvá-gott az ellen között s lőhalálában előre rugtatott, a többiek pedig utánna. Fár pillanat mulva egymás után több fény villant fel az éjben, egy-két lovas lehullott közülök s azután még sokáig hallották az üldözők robaját s az ágak közt süvítő puska-golyókat.

IV.

Mikorra a hajnal elkezdett pirkadni, Grigorievics is elérte hat megmaradt társával a novakinszki előőrsoket s átjutva a zárvonalon, rögtön leszállott remegő szügyü paripájáról, hogy felkeresse a tábornokot.

Dadianoffnál jelentkezve, az a levelet elolvasta és őt elbocsajtotta.

Nyomatott Szerdahelyi Jánosnál Abonyban.

A bravouros hadnagy sietett még ezredesénél, a mogorva Bariatinszknál tisztelni. Mikor elbeszélte neki éjjeli kalandját, az végig mérte őt tetőtől-talpig s dörmögő hangon mondá:

— Nos és hogy izlett az első próba, kis barátom?!

— Ép oly jól, mint egy, a moszkvai fényes parketteken keresztül táncolt éj, ezredes ur!

— No ezt ismétellen lesz alkalma bebizonyítani, akár mindjárt holnap is.

— Annak én örülök legjobban, ezredes ur!

— Ugyan úgy-e? — dörmögött újra a vén harezi medve. De most már nagyobb érdeklődéssel nézte őt, hirtelen megszólalt:

— Önnek ujdonat új egyenruhája van, fiatal ember!

— Ha, mint ezredes ur mondá, rövidesen alkalmam lesz a tegnapi éjjehez hasonló körülmények között forogni, nem lesz ilyen új ez sem.

— Jól van, jól, majd meglátjuk! — bocsajtotta el az ezredes.

Grigorievics a hideg fogadtatástól kissé elkedvetlenedve távozott s elmenőben hallotta, hogy dörmögi oda az öreg Bariatinszky segédtisztjének:

— Kell is nekem ilyen katonának öltöztetett kisasszony.

V.

Másnap megtörtént az oroszok által rég tervezett utolsó nagy támadás. Dadianoff Nesztorowval kooperálva megtámadta a cserkesz hadállást. Skamyl dühösen verte vissza őket.

A csata ördögei felszabadulva szeltében örvongtek. Négy óra hosszáig bömbölt az ágyú, dübögött a föld rohanó hadoszlopok alatt s a véres jeleneteket sűrű por- és puskapor-felhő fedte el . . .

Csak lassan-lassan fogyott a csatazaj. — csak akkor hallgatott minden el, mikor az oroszok — felhagyva a sikertelen támadással — takarodót fuvattak . . .

A 9-ik lovasezred jól viselte ez nap magát, háromnegyed része ott feküdt a véres esatalemezön, mely felett a tépett porfelhők, mintha az elveszettek utolsó leheletéből verődtek volna össze, komor, szürke csikokban uszálltak, megakadva a távolabbi erdők sötétlő lombjain . . .

Bariatinszky ezredes maga is bekötött fejét odalovagolt egy sebesülthöz, kit két puskán keresztül fektetve vittek s kinek fényes tiszt ruhája kartáctól ronggyá tépve lógott roncolt, véres testén.

Felismerte a kis hadnagyot s néma megilletődéssel nézett a halvány, lányos arcra; míg az rávetve üvegesedő, megtört szeméit, fájó mosolylyal tépett ruházatára mutatott:

— Ezredes ur! Mivé lett a kisasszony új ruhája?!

. . . . A vén katona sirva borult hős bajtársára.

Crassus.

Szerkesztői üzenetek.

Választó. Gulner Gyula országgyűlési képviselő lakása: Budapest, IV. Borz-utca 9.

Kezdő. Azt úgy szoktuk röviden kifejezni, hogy „a m é r l e g” a követelési és tartozási állapotnak egymáshoz való viszonyát tünteti fel.

Czigány. Nagyon szívesen és köszönettel vesszük közreműködését.

Baba. Nem mertük közölni, mert ránk ijesztett nagysád, hogy a jövő számban folytatni fogja. — Legyen irgalmas.

Falugyöngye. „Mégis puská a puská”, azt tudjuk már régen. De dacára annak, hogy a puskából puskázta, mégis oly ügyetlenül puskázott, hogy a „Mégis puská a puská” nem sült el.

Névtelenek. Ismétellen kénytelenek vagyunk figyelmeztetni lapunk szíves támogatóit, hogy névtelenül vagy álnév alatt hozzánk küldött cikkeiket, munkáikat a legjobb akarat mellett senki közölhetjük, ha neveiket nem írják alá.

HIRDETÉS.

Szilágyi Schettel Mária Szelei-utban levő háza sürgős elutazás miatt eladó.